

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної та соціальної психології

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної і навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С.В.

С.В. Гаврилюк
березня 20 17 р.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОСЕМАНТИКА
МАСОВОЇ СВІДОМОСТІ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 053 Психологія

освітня програма «Психологія»

Луцьк – 2017

Програма навчальної дисципліни «Експериментальна психосемантика масової свідомості» підготовки магістра галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», що навчаються за освітньою програмою «Психологія»
20 січня 2017 р. – 6 с.

Розробник: Федотова Т.В., кандидат психологічних наук,
доцент кафедри загальної та соціальної психології.

Рецензент: Потапчук Л.В. кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогічної та вікової психології,

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри

протокол № 9 від 25 січня 2017 р.

Завідувач кафедри: _____

проф. Засєкіна Л.В.

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією факультету психології**

протокол № 7 від 1 березня 2017 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету психології _____

доц. Іванашко О.Є.

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № 6 від 15.03 2017 р.

© Федотова Т.В., 2017

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Експериментальна психосемантика масової свідомості» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є аналіз теорій та концепцій, в яких за результатами ретельно проведених експериментальних досліджень, сформульовані фундаментальні принципи соціального мислення, соціального впливу та соціальної поведінки соціальних груп.

Міждисциплінарні зв'язки: лінгвістика, політологія, правознавство, соціологія, культурологія, етнографія, педагогіка, релігія політики, філософія, біологія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Теоретико-методологічні основи психосемантики.
2. Експериментальна психосемантика.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Експериментальна психосемантика масової свідомості» є формування основних уявлень про зміст методології, стан і перспективи розвитку психосемантики як галузі знання, розвиток у студентів соціально-психологічного мислення, уміння здійснювати психологічний аналіз складних ситуацій соціальної взаємодії.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Експериментальна психосемантика масової свідомості»:

- показати значення психосемантики як області знання серед психологічних дисциплін;
- сприяти розвитку професійного мислення магістрів-психологів на основі оцінки семантичних уявлень учасників соціально-психологічного процесу;
- поглибити знання методів психосемантики і отримати досвід прикладних досліджень з використанням концептуального апарату психосемантики.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- теоретико-методологічні основи психосемантики як галузі знання і практики;
- психосемантичні аспекти мови, свідомості та спілкування;
- характеристики семантичного простору і його зв'язки з пізнавальними процесами і властивостями особистості.

вміти:

- оперувати основними поняттями психосемантики в ході професійного взаємодії;
- використовувати значення для адекватної оцінки і формування образів клієнта;
- самостійно організувати і провести дослідження семантичного простору об'єкта вивчення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 102 години/ 3 кредита ICTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи психосемантики

Тема 1. Становлення і розвиток психосемантики як науки.

Тема 2. Психосемантика свідомості.

Тема 3. Методи та організація психосемантичного дослідження.

Змістовий модуль 2. Експериментальна психосемантика.

Тема 4. Прикладні можливості експериментальної психосемантики.

Тема 5. Реконструкція суб'єктивних семантичних просторів.

Тема 6. Сучасні дослідження і перспективи розвитку психосемантики.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Специфіка викладання курсу полягає у використанні двох видів контролю: поточного і підсумкового.

Поточний контроль включає в себе:

- тестування – така форма контролю дозволяє перевірити загальну підготовку студентів до кожного заняття, проводяться регулярно на вибірковій основі;
- опитування – проводиться з метою виявлення вміння студентами оперувати вчитаним викладачем матеріалом, відповідати на додаткові питання, проводяться регулярно на вибірковій основі;
- самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно.

Засоби діагностики успішності навчання - виконання індивідуального завдання, модульних контрольних робіт.

5. Список джерел

1. Айвазян С. А., Бежаева З. И., Староверов О. В. Классификация многомерных наблюдений. — М., 1974. —236 с.
2. Андреева Г. М. Процессы каузальной атрибуции в межличностном восприятии. — Вопросы психологии, 1979, № 6, с. 26—38.
3. Апресян Ю. Д. Лексическая семантика. — М., 1974. —367 с.
4. Бодалев А. А. Формирование понятия о другом человеке как о личности. — Л., 1972.— 135 с.
5. Бодалев А. А. Исследование гностических характеристик общения в зарубежной психологии. — В сб.: Зарубежные исследования по психологии познания. М., 1977, с. 201—214.

6. Болч Б., Хуань К. Дж. Многомерные статистические методы для экономики. — М., 1979—312 с.
7. Брунер Дж. Психология познания. — М., 1977. — 413 с.
8. Выготский Л. С. Мышление и речь. — М.; Л., 1934. — 323 с.
9. Выготский Л. С. Из неизданных материалов Л. С. Выготского. — Психология грамматики. — М., 1968, с. 178—196.
10. Гак В. Г. К проблеме семантической синтагматики. — В сб.: Проблемы структурной лингвистики. М., 1972, с. 367—395.
11. Гамезо М. В., Ломов Б. Ф., Рубахин В. Ф. Психологические аспекты методологии и общей теории знаков и знаковых систем. — В сб.: Психологические проблемы переработки знаковой информации. М., 1977, с. 5—48.
12. Дюран Б., Оделл П. Кластерный анализ. — М., 1977. — 128 с.
13. Жинкин Н. И. Четыре коммуникативные системы и четыре языка. — В сб.: Теоретические проблемы прикладной лингвистики. М., 1965, с. 7—37.
14. Клименко А. П. Вопросы психолингвистического изучения семантики. — Минск, 1970. — 206 с.
15. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. — М., 1975. — 304 с.
16. Леонтьев А. П. Психология образа. — Вестник Моск. ун-та. Серия 14. Психология, 1979, № 2, с. 3—13.
17. Леонтьев А. А. Психологическая структура значения. — В сб.: Семантическая структура слова. М., 1971, с. 7—19.
18. Логвиненко А. Д. Перцептивная деятельность при инверсии зрительного образа. — В сб.: Восприятие и деятельность. М., 1976, с. 208—265.
19. Лурия А. Р., Виноградова О. С. Объективное исследование Динамики семантических систем. — В сб.: Семантическая структура слова. М., 1971, с. 27—63.
20. Окунь Я. Факторный анализ. — М., 1974. — 200 с.
21. Петренко В. Ф. Динамика семантического поиска. — В сб.: Исследование речемыслительной деятельности. Алма-Ата, 1974, с. 109—118.
22. Петренко В. Ф. К вопросу о семантическом анализе чувственного образа. — В сб.: Восприятие и деятельность. М., 1976, с. 268—292.
23. Петренко В. Ф., Василенко С. В. О перцептивной категоризации. — Вестник Моск. ун-та. Серия 14. Психология, 1977, № 1, с. 26—34;.
24. Петренко В. Ф., Нистратов А. А. Построение вербального семантического дифференциала на базе русской лексики. — В кн.: Исследование проблем речевого общения. М., 1979, с. 139—156.
25. Петренко В. Ф., Шмелев А. Г., Нистратов А. А. Метод классификации как экспериментальный подход к семантике изобразительного знака. — Вестник Моск. ун-та. Серия 14, Психология, 1978, № 4, с. 25—37.
26. Петренко В. Ф., Нистратов А. А., Хайруллаева Л. М. Исследование семантической структуры образной репрезентации методом невербального семантического дифференциала. — Вестник Моск. ун-та. Серия 14. Психология, 1980, № 2, с. 27—36.
27. Петренко В. Ф., Стенина И. И. Методы исследования когнитивной сложности социальной перцепции у ребенка. — В сб.: Семья и формирование личности. М., 1981, с. 73—80.
28. Петренко В. Ф., Шмелев А. Г. Построение методики «личностного семантического дифференциала». — В сб.: Речь и познавательные процессы. Алма-Ата, 1982.
29. Петренко В. Ф., Тодорова Э. Н. Методика исследования морального сознания у студентов. — В сб.: Морально-психологический климат в коллективе вуза. Алма-Ата, 1981, с. 49—51.
- 29а. Петренко В. Ф. Введение в экспериментальную психосемантику: исследование форм репрезентации в обыденном сознании (в печати). — 250 с.

30. Петренко В. Ф., Алиева Л. А., Шейк С. А. Психосемантические методы исследования оценки и понимания кинопроизведения. — Вестник Моск. ун-та. Серия 14. Психология, 1982, № 2, с. 13—21.
31. Смирнов С. Д. Мир образов и образ мира. — Вестник Моск. ун-та. Серия 14. Психология, 1981, № 2, с. 15—29.
32. Столин В. В. Проблемы значения в акте восприятия и единицы чувственного образа. — В сб.: Эргономика. Труды ВНИИТЭ, № 6. М., 1973, с. 180—198.
33. Столин В. В., Кальвиньо М. Личностный смысл: строение и форма существования. — Вестник Моск. ун-та. Серия 14. Психология, 1982, № 3.
34. Шмелев А. Г. Психологическая обусловленность индивидуальных различий в понимании значения слова. — В сб.: Исследование проблем речевого общения. М., 1979, с. 157—177.
35. Bentler P. M., La Vole A. L. An extension of semantic space.—J. of Verbal Learning and Verbal Behavior, 1972, v. 11, pp. 491—496,
36. Bieri J. Complexity — simplicity as a personality variable in cognitive and preferential behavior. — In: Functions of varied experience. — Dorsey, 1961, pp. 355—379.